

Klimat och tillväxt

Många artiklar här i Fjärde Världen handlar om relationen mellan miljö och ursprungsfolk, det som många folk själva beskriver som att samexistera med "Moder Jord". Ursprungsfolks organisationer deltar aktivt i klimatdebatten för att få andra att förstå att allt från ökade temperaturer till förhöjda vattennivåer kommer att ha en skadlig effekt på ursprungsfolken.

Klimatkonferensen i Durban, den så kallade COP17, pågick från slutet av november till början av december. När Kyotoavtalet upphör år 2012 är det viktigt för ursprungsfolk världen över att ett nytt avtal tar hänsyn till deras traditioner, leverne och kulturer.

Under konferensen i Durban fanns, precis som i Köpenhamn under COP15, representanter för urbefolkningsorganisationer med för att ursprungsfolkens rättigheter skulle skrivas in i avtalet. Den andra december presenterade International Indigenous Peoples' Forum on Climate Change en deklaration som krävde ett erkännande av ursprungsfolks rätt till sina naturresurser och till fullt deltagande i alla beslutsfattande processer. Den krävde också att betydelsen av traditionell kunskap ska erkännas och att den utvecklingsmodell som innebär obegränsad utvinning av naturresurser ska ses över. Deklarationen föreslår bindande avtal, överföring av relevant kunskap och teknologi samt – för ursprungsfolk – transparenta och tillgängliga finansieringsmekanismer.

Det är rimliga krav. Alla förhandlare som talar varmt om respekt för mänskliga rättigheter och för framtida generationer borde kunna instämma. Tyvärr betvivlar jag att denna respekt

styr hur beslut fattas i vissa läger. Många så kallade utvecklingsländer anser att de inte ska behöva ha samma mål för utsläppsminskningar som utvecklade länder, anses det, då dessa skulle kunna påverka utvecklingen negativt, en utveckling som mäts i ekonomisk tillväxt. Utvecklingsländer som Kina och Brasilien har idag höga utsläpp och är bland de snabbast växande ekonomierna i världen. Frågan är: hur ska ett avtal se ut när inga länder vill minska sin tillväxt?

Tillväxten anses alltså central. Men är den det måste det också framgå i alla förslag av ursprungsfolk själva och avtal hur den ska kombineras med respekt för ursprungsfolks rättigheter. Det måste också framgå att ursprungsfolks deltagande i beslutsprocesser kan ha en positiv effekt på ett lands utveckling och tillväxt.

I skrivande stund (12 december) innehåller förslaget till ett nytt klimatavtal en formulering om att FN:s deklaration för ursprungsfolks rättigheter måste respekteras. Som förhandlingarna ser ut idag hoppas jag först och främst att ett avtal faktiskt sluts, för det andra att hänvisningarna till ursprungsfolks rättigheter får förbli en del av avtalet och till sist att detta bara är en början. För i framtiden måste ursprungsfolkens krav få mycket större genomslag för klimatavtalets framtid.

Niskua Igalikinya

Ledare